

sam korak v spoznanje minljivega, v okrožje modrosti: vse je dim! Le zadnje zagrinjalo ostane neodrgnjeno. O tem človek ne razmišlja do zadnjih trenutkov. Mislil sem, da sem mož, a vidim svojo nepopolnost. Strašna zavest mi je sedla na možgane, razjeda me in ne more strani.

Ni še zapečaten, da se zgodi do pike tako, kot mi šepeta glodajoča misel. Ali nimam pravice do sreče in do življenja? S slastjo izgovarjam besedo: 'usoda'. Pa je moja moč še vedno tako velika kot moje upanje.

Jaz nisem kriv. Ne morem odvrniti udarca, ki žvižga nad me. Tragedija. Moj oče je umrl... Vsakdo umrje, ko začne zoreti. Tuberkuloza je moja bolezen!

Ali razumeš pomen te strašne besede? Izgovori jo še enkrat. Tolikokrat, da se Ti bo zdela tako strašna, kakor se zdi meni strašna. Tu - ber - ku - lo - za!

Skozi skrušene misli kličem: življenje! Ali imam pravico do Tebe? Ali smem biti mož, oče? To je grozno. In vse, kar je, mora ostati, ker je neizogibno.

Tako sem se Ti razodel. Prvo Tebi, matere se bojim. Razgaljen stojim pred Teboj v svoji bolečini in gledam Tvoj obraz, ki se obrača od mene. Ali res? In bi bil morilec, če bi Te vabil s seboj.

Iskrica, samo iskrica je še v meni. Vse je pripuščeno bodočim dnevom.

Položil je glavo na roké in zadrževal jok, ki je lomil pot iz prsi...

6.

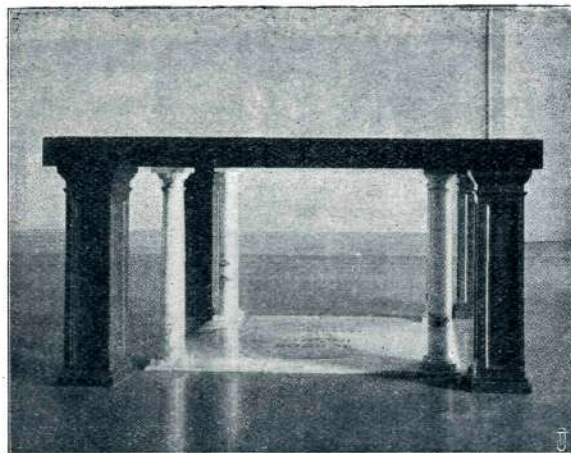
Gospa Olga se je prebudila. Zdelo se ji je, da je nekdo zakašljajal. Trikrat je bila pri sinu in ker je spal, je šla tudi ona v posteljo. Zdaj se je preplašila: »Kaj, če se je prebudil?«

Obsedela je na postelji in prisluhnila, pred njene duševne oči je stopil sin s kretnjo rajnega očeta. Mučno misel je bil spanec zabrisal, zdaj se je prebudila znova. Ostro, kakor neizbrisno.

Stopila je s postelje. Kadar je hotela vedeti, če njen sin bdi, je pogledala na pročelje starinske hiše na drugi strani rečne struge. Tam se je svetil pravokotnik, senca je trepetala na njem.

»Ne spi,« je dahnilo vanjo. Stopila je do vrat, bala se je stopiti na hodnik.

Sedla je na posteljo. Poizkušala je razbrati vse in vse pokopati. Njena plahost in tenko-

J. PLEČNIK: MIZA IZ TEAKOVEGA LESA IN MARMORJA.

čutnost sta potekali iz dejstva, da med njo in sinom nikoli ni bila kaljena ljubezen.

Julijan je bil edinec. Razdalja od smrti njenega moža do tega hipa je bila tako velika, da ni ostalo drugega kot zastarela slika v okviru. Po pogrebu ji je zajokal trileten otrok v naročju, tedaj se je v nji porodilo vprašanje: »Ali bo živel?« Ne radi tega, da bo dedoval, radi tega, da bo izpolnjeval njeno življenje s polnovredno vsebino.

Vzgoje se je oklenila z vso ljubeznijo. Vse slabe lastnosti rajnega moža je s silo zatirala v njem. Hotela ga je imeti zase, samo zase. Vtisnila mu je z vzgojo precej ženskosti, le njen ponos je bil tudi njegov.

Saj ni trajno verjela, da ohrani Julijana samo zase. V groznici je čakala dne, ko ga izgubi. Predstavila si je živo trenutek, ko bo stala nasproti ženski, katero bo morala obsipati z ljubeznijo, a jo bo mrzila. Ta misel je bila zanjo okrutna. Še tedaj, ko je zaslutila v srcu svojega sina spremembo, se je tolažila z lažjo. Šele, ko je prišel dokaz iz sinovih ust, jo je neizmerno zbolelo in zatemnilo vse, še vzrok sinovega prihoda.

V Julijanovo srce je stopila druga ženska. Kdo je, katere matere in kakšnega očeta hči je? Ali mu je prinesla radost ali trpljenje?

V težkem razmišljanju je gospa Olga obsojala mlade ženske in jih sovražila. Obkladala jih je z napakami do vrha. Videla je Julijanove oči, ki se bodo ogibale matere, da se prikupijo tujki.

Te roke, ki so mu doslej stregle, bodo molčé zaničevane, Julijanove roke bodo začele streči ženski, ki se bo razvajala v